

מגילת ר"ח כסלו

כאשר התחילו לשיר בהקפה הרביעית והרבי הפנה את פניו הק' לעבר הקהל, תוך כדי מחיאת-כפיים - אחזה רעדה בכל הציבור כולו, פניו הק' של הרבי שליט"א, לפתע, החווירו כסיד; וכאשר מחא כפיים - בקושי נגעו כפיו זו לזו.

המחזה הנוכחי לא ארך זמן רב. כעבור שעה קלה, היפנה הרבי חזרה את פניו הק' מהקהל, נשען בידיו על הסטנדר שלו, ופנה למזכירו הרב יהודה-לייב גרונר בהוראה להגיש לו את כסאו.

בתום ה"הקפה" התיישב הרבי שליט"א בכסאו, נשען לאחוריו ועצם את עיניו הק' - - -

לב הקהל החסיר פעימה. כולם היו המומים. בין-רגע הפכה המתיחות ההיסטרית שתקפה את כולם לקריאות - סערה כמו: "מיס", "חסר אוויר!" וצעקות - "להתרחק מהבימה!"... ומכל עברי בית הכנסת הגדול נשמעו בכיות מיללות וקורעות לב...

המומי התרגשות, מבלי לדעת מה מתרחש כאן, עמדו החסידים: "רק לפני 5 דקות היה כאן מאוד שמח; כולם ראו איך הרבי עומד על בימתו ומוחא כפיים לכל עבר וכעת..." - - - פתאום, ללא כל הוראה מוקדמת, התחיל הקהל לצאת בבהלה מבית הכנסת, כדי שיהיה לרבי שליט"א יותר אוויר לנשימה. ולא עברו דקות ספורות, וביה"ל"נ הענק התרוקן מכל אלפי ממלאיו. רק פה ושם עדיין עמדו אי-אלו חסידים. הדלתות והחלונות נפרצו כולן, לתת לאוויר הקריר והצח מבחוץ "דרך כניסה" לפנים.

בחוץ - עמדו כולם בהולים. כולם בהתרגשות גדולה, מבלי לדעת מה קורה בפנים, בבית הכנסת. אחד הנוכחים סיפר: "כל אחד התבייש להביט בפרצופו של השני ולשוחח על המחזה הנורא. כולם הרגישו בעצמם אשמים בכל מה שקרה וקורה בפנים".

ויבקשו מכ"ק אדמו"ר שליט"א שיעלה לחדרו לנוח מעט; אך הרבי לא שע להצעה זו, ובו במקום ציווה להמשיך את ה"הקפות" - במהירות - עד תומן.

בינתיים מיהר איש ה"הצלה" ר' לייבל ביסטרצקי, והגיע בריצה עם מכשירי החמצן בידיו. כאשר הבחין הרבי בהם, חיך... וישב בלי להתחשב בכל הנעשה סביבו.

רבים צעקו להביא מיד מים, בכוונה לתת לרבי שליט"א לשתות משהו, אך הרבי שליט"א התנגד לכך, באומרו, כי מחוץ לסוכה איננו שותר! גם כאשר המזכיר, הרב בנימין קליין - שישב אפוף התרגשות על הריצפה ליד הרבי - ביקש מהרבי מספר פעמים שיאות לקחת את המים - אך הרבי לא הגיב.

וייהי בימי חג הסוכות בשנת תשל"ח, מידי ערב, כבכל שנה, נערכה בחצר כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א "שמחת בית השואבה". אותה שנה רקד הרבי כפי שמעולם לא רקד.

"מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו" - והרבי רקד ושמח ללא ליאות וללא הפוגה. הרבי, בן שבעים וחמש, היה מפזז ומכרכר כבחור צעיר.

בימים ההם, יום הושענה רבה, חילק ל"ק כשהוא מאחל לכולם: "א שנה טובה ומתוקה".

בתוך כך צילצלה הרבנית הצדקנית מרת חיה-מושקא (ע"ה ז"ל) למזכירות, וביקשה, לא להכביד היום על בעלה - כ"ק אדמו"ר שליט"א - היות ואינו מרגיש כל כך טוב. לכן, גם ביקשה, לקצר את ה"הקפות" בערב.

אחרי תפילת המנחה, בעמדו כבר לנסוע הביתה, הבחין הרבי בשורה חדשה של אנשים העומדים ומחכים לקבל "לעקאח". הרבי, אוהבם של ישראל, נכנס שוב לסוכה, חילק גם להם "לעקאח", ואחר כך נסע לביתו.

מפאת חוסר הזמן לא הספיק הרבי לטעום מאומה וכו' בבית, כי (כנראה) באותה השעה שיועדה לכך חילק הרבי כאמור עוד-הפעם "לעקאח". אחרי זמן מה. קודם כניסת ההג, חזר הרבי ל"770".

בלילה ההוא, ליל שמיני עצרת, נקראו פסוקי "אתה הראת" לפני ה"הקפות"

במהירות מפליאה [שכן, לפני אמירתם ביקש הרבי שיקצרו הערב את ה"הקפות"]. כחצי שעה ארכה אמירת כל הפסוקים - שלוש פעמים. בעת שירת הניגונים, בהפסקות שבין שלוש מחזורי אמירת הפסוקים, הבחינו בעייפות כלשהי על כ"ק אדמו"ר שליט"א, למרות עוצם השמחה שהייתה נסוכה על פניו הק' ומחיאת-הכפיים שלו הסוערת.

ל"הקפה" הראשונה רקד הרבי שליט"א ביחד עם - יבלח"ט - גיסו הרש"ג (ז"ל); והפעם בהתלהבות גדולה מתמיד. ה"הקפות" בליל שמיני עצרת הרי הם המשכן של "שמחת בית השואבה". "סוון סוונטי" היה מלא עד אפס מקום. אלפי חסידים רקדו, פיזזו וכירכרו בכל עוז. הרגליים רקעו בהתלהבות, העניים ברקו מעוצמת הדביקות. הריקוד נמשך שעות והשירה בקעה ועלתה כלפי מעלה.

ברם, מיד לאחריה, ב"הקפה" השניה והשלישית - אותן רקד הרבי, כרגיל, על בימתו המיוחדת לו - היו כבר הניגונים ומחיאות כפיו הק' איטיות וקצרות יותר, ועייפות יתרה הורגשה על הרבי שליט"א.

לתת להשבית את השמחה והמשיכו את ריקודיהם ברחוב; ואלו, לעומתם, עמדו פה ושם ובכו בכיות קורעות-לב. מחזה נורא ואיום.

בינתיים, כאשר נכנס ל"ק אדמו"ר שליט"א לחדרו הק' החזיק את עצמו בקיר... ומזכירו, הרב ח.מ.א. חודקוב - שנכנס אתו - נבהל ביותר בראותו זאת; הורה לו הרבי שילך לחדר המרכז (המזכירות). הרבי סגר את הדלת, והתבוננן לבדו בפנים מספר דקות.

חנה ג. ירדה מאחד החדרים למעלה ודפקה בדלת. הרבי לא הגיב מהומה. היא דפקה שוב בדלת ואמרה את שמה בקול. הרבי פתח את הדלת, ואמר, שזה לא כלום "זוהו רק מהתאמצות יתירה, כי כל היום לא אכלתי ועמדתי על הרגליים, וממילא זוהי עייפות יתירה בלבד".

ותקרא

המלכה, הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא (ז"ל ע"ה), מביתה, לבוא מיד אל בעלה - הרבי שליט"א. היא נכנסה לרבי דרך רחוב אחורי, "יוניון סטריט", כי בפתח "770" עמדו אלפי אנשים.

בתוך כך הורו לכולם - שעמדו על המדרכה שבפתח "770" לעבור לצד שממול ולעמוד רחוק יותר, כדי שהרעש לא יפריע את מנוחת הרבי הממונים הקפידו מאוד על כך ולא הניחו לאן-אחד להתקרב לעבר "770" כולם, זקנים וצעירים, עמדו שם, והמתח גבר והלך.

במיוחד גבר המתח כאשר הדליקו את האמבולנס, וכל הזמן רצו רופאים לידו הלך וחזור. באמצע הבחין הציבור שסוחבים מיטה לתוך הבנין. צמרמורת עזה תקפה כולם, והרבה פשוט התחילו לבכות... ולא היה מי שידע את פשר הדבר.

אבל, כעבור דקות ספורות יצא ר' לייבל ביסטריצקי והכריז שאין ממה לפחד; "את המיטה" - הוא אמר - "הכניסו עבור ילד שנפצע כאשר רץ בתוך הבהלה הגדולה". הכרוז אכן הרגיע את המצב במעט-מה, אך כולם עדיין עמדו המומים ומתוחים.

הרבי נכנס לסוכה, לבוש מעיל, והרבנית, הרש"ג, הרופאים והמזכירי אחריו. ביקשו שהרבי יאכל וישתה בחדרו, אך הרבי שלל זאת באומר, שאיננו רוצה לאכול לפני קידוש ומחוץ לסוכה. טרם שנכנס נענה אחד הרופאים ואמר לרבי, שעדיף שלא ילך לסוכה, כי ההליכה בהחלט אסורה עליו. אומרים כי הרבי ענה לו: "איך אני יכול להשאיר את הרבנית כל הלילה לבדה, לא לאכול ולא לעשות 'קידוש' עבורה".

הרבי התיישב בסוכה והשעין בקלות את מצח ראשו על ידו הק'. הביאו לו יין ומיץ-ענבים, ואוכל עבור סעודת יום-טוב. בתוך המאכלים שהגישו לרבי הפעם - דאגו להכניס בהם מידה גדושה של נופת (צוקער), כי לפי דעת הרופא ר' א. זליגזון (ז"ל) היה חסר לו נופת בדמו.

הרבי לא הסכים לעשות 'קדוש' אלא על יין, באומר: "קידוש" מאכט מען אויף ווין (ניש אויף גרעיפ-דזשוס)".

אחרי ה'קידוש' אכל הרבי "לעקאח"; ואחר כך נטל את ידיו הק' לסעודה, בירך 'המוציא' ואכל פרוסת חלה. את הפרוסה טבל קודם במלח שהיה

כשתיים-שלוש דקות ישב הרבי שליט"א בכסאו, ומיד קם על רגליו להמשיך את ה"הקפות". בשעה זו היה ביהכנ"ס - ה"זאל" למטה - כמעט ריק מאדם, ופחות ממאה איש נשארו בו; ביניהם - סקרנים בודדים, ורופאים המסתובבים נטולי-עצה שלא הבינו עדיין בדיוק מה קרה.

בעת ששרו ב"הקפה" החמישית, מחא הרבי את כפיו בקלות, ולאחריה - התיישב שוב במקומו. את ה"הקפה" השישית ערכו בשקט, בכדי שלא לאלץ את הרבי לטרוח ולקום - לא שרו ולא רקדו. [לפי נוסחה אחרת נערכה גם ה"הקפה" החמישית במהירות, ללא שירה וריקודים, ולאחרי ה"הקפה" השישית שוב לא הרגיש הרבי בטוב והתיישב, אך התרומם מיד לה"הקפה" האחרונה].

כאשר הגיעו ל"הקפה" השביעית והאחרונה - אותה נוהג הרבי לערוך במעגל המיוחד לה במרכז ביהכנ"ס - הציעו לרבי שליט"א לערוך אותה הפעם מעל בימתו הקדושה, בכדי למנוע ממנו טירחה מיותרת. הרבי, אבל, לא קיבל את ההצעה, ובו בזמן לקח בידי הק' את ספר-התורה, וצעד לעבר בימת ה"הקפות", במרכז ביהכנ"ס.

כאשר התחיל הרבי ללכת, הסתובב ותחילה לראות באם גם גיסו, הרש"ג, צועד אחריו למקום ה"הקפות", כרגיל. מיד ביקשו מהרש"ג שיפסיק לרקוד מיד בתחילת הריקודים (בכדי שהרבי לא יצטרך להטריח את עצמו הרבה).

במהלך הצעידה למרכז בית-הכנסת, היו כאלו שנסקו את ספר-התורה של הרבי; אך הר"ל גרונר - שצעד לפני הרבי - בראותו זאת - מנע מהנוכחים לנשק, כדי למהר את סיומן של ה"הקפות".

עם הגיע הרבי שליט"א לבימת ה"הקפות" שר הקהל את 'ניגון ה"הקפות"', והרבי רקד כרגיל עם הרש"ג (ז"ל). "הקפה" זו נערכה באיטיות ובקצרה, כאשר פניו הק' חיוורות כסיד. הרש"ג, שהבין את המצב, הפסיק מיד את הריקודים לאחרי מספר סיבובים. הרבי חיך אליו, כשואל, למה הפסיק את הריקודים...

בתום ה"הקפה" הכניסו את ספרי התורה חזרה לארון-הקודש, והרבי שליט"א חזר למקומו. בהגיעו למקומו, מעל בימתו הקבועה - אמרו 'עלינו'. לאחרי אמירת ק"י, הכריז הרבי שליט"א (באופן קל), כדרכו: "גוט יום טוב" שלוש פעמים. בעת ההכרזה עשה הרבי תנועה מלוהבת בשתי ידיו הק', כאשר כל גופו הק' מתנועע חזק!

אחר כך התחיל הרבי בעצמו לשיר "זשמחת בחגיך", ירד מבימתו, ובצעדים מדודים ניגש לחדרו. בדרכו לחדרו רימז בידי הק' (באופן קל) להגביר את השירה.

כאשר יצא הרבי שליט"א מבית-הכנסת ועלה לחדרו הק' - סגרו מיד את כל הדלתות, וכולם יצאו החוצה. חברי המזכירות היו כולם מאוד בהולים. הרב יהודה קרינסקי רץ יחד עם רופא אחד והתקדם לעבר הכניסה ל"770"; וכאשר עמד קהל-האלפים בדרכם ולא הצליחו לפלס לעצמם דרך לעבור - צעק ודחף.

כך, מבלי כל ידיעה על המתרחש מבפנים, עמדו כולם ברחבה הגדולה שבפתח "770". אלו לא רצו

אחד. מיד הזעיקו המזכירים ארבעה רופאי לב, ממיטב הרופאים של ניו יורק. באישון לילה נחפזו המומחים ל-"770" ובידיהם מכשיריהם המשוכללים. ארבעה הרופאים בדקו את הרבי ביסודיות. תוך כדי הבדיקה התערב הרבי בדבריהם. הרופאים השתוממו מן הידע העצום שהרבי הפגין בנושא הלב. לא הבינו מניין יודע אדם שמעולם לא למד רפואה - הכול על פעולת הלב.

לאחד שהרופאים בזקוהו - שאל הרבי: "איזה דבר גורם שהדם יצא - המחס (הזריקה) או הריקות שבו ('וואקיום'), המושך את הדם מהגידים?" (והרופא ענה: "הריקות"). "פעם" סיפר לו הרבי, "התענינתי בכך, כי משהו בא אלי וטען שהוא ריק ואינו שייך כלום. אמרתי לו, אדרבה, דבר של ריקות מושך לתוכו בכוח חזק יותר; וממילא הוא כלי לכל עניני טוב וקדושה", והרבי סיים: "הרי בשמיני-עצרת הרבנים אומרים 'סערמאנס' (נאומים), ומכיון שאינני מורשה לדבר, הנני אומר מה שאמרת ואתה תמסור להשאר".

אחרי הבדיקות האלה, לא הותרו עוד מימצאי הרופאים מקום לספק. הרבי עבר התקף לב קשה מאוד. מצבו קשה ביותר. "אגב", שואל אחד הרופאים, "האם הרבי לא נאנק מכאבים?" - "הרבי לא השמיע קול", ענה המזכיר. "מה זאת אומרת", תמה הרופא, "האם לא צרח? האם לא התפתל?" - "הרבי רק התיישב בכסאו", ענה המזכיר, "אף הגה לא נשמע מפיו. לא תלונה, אף לא אנחה".

הרופא לא האמין למשמע אוזניו. "עליך לדעת" הסביר הרופא למזכיר, "כי הרבי סבל כאבי תופת. זהו סבל שהוא מעל לכוח הסבל האנושי. אני רופא כבר עשרות שנים ומעולם לא נתקלתי באדם שהגיב לכאבים אלו בצורה שכזו. אינני יכול להבין זאת", מילמל הרופא, "פשוט, טרם ניתקלתי בתופעה שכזאת".

השעה 2 לפנות-בוקר. הרופאים החליטו לתת לרבי מיד זריקה נגד כאבים. אחד הרופאים ניגש ושאל לרבי, "האם לתת לרבי זריקה נגד כאבים?" "לא", ענה הרבי מיד, "אין צורך". אחד מהחסידיים שנכח במקום אמר ברוגזה לרופא: "האם לא ברור לך שאם אתה שואל באופן כזה, הרבי בוודאי יסרב. הרי היום יום-טוב ולפי ההלכה מותר לעשות זריקה רק בפקודת רופא". הרופא הבין וחזר לרבי ואמר: "כרופא אני מצווה על הרבי להסכים לזריקה. הזריקה חיונית ביותר כי עוצמת הכאבים מסכנת את חיי הרבי!" הרבי הסכים מיד. אחר-כך נרדם הרבי קצת, כרגיל אחרי זריקות חזקות כאלו.

ביינתים התייעצו הרופאים ביניהם ומסקנתם היתה חד-משמעית: על הרבי לעבור מיד למחלקה לטיפול נמרץ באחד המרכזיים הרפואיים של ניו-יורק. מצבו חמור והוא זקוק לציוד המתאים ולהשגחה צמודה.

קולו של הרבי היה חלוש מעט, אך תקיף, "אינני זז מכאן. אני נשאר פה". הרבי אמר להם שהחלטתו היא המסקנה - שלא בא בכלל בחשבון שיסע; הוא יישאר בחדרו. "מה היה עושה אדם שנמצא במקום

נתון בכלי (כף) על השולחן. הרבי טעם משהו ובידך לאחר ברכת המזון.

לשעה קלה ישב הרבי בסוכה. בזמן זה השתפר קצת המצב לטובה, ואחרי הסעודה אף נראה גוון בפניו הק'. גם הרופאים ראו בכך הטבה כלשהי, כי בתחילה היה דופק הלב נמוך ביותר, ואילו בעת מנוחתו ושיבתו בסוכה עלה בהרבה.

אח"כ יצא הרבי מהסוכה ונכנס לחדרו. בשעה זו היו כאלו שהלכו כבר הביתה לאכול סעודת יום-טוב, אבל רוב-רובו של הציבור נשאר עומד בחוץ; וחיכה ויחל בנשימה עצורה לראות את הרבי יוצא מהסוכה שלם ובריא.

כאשר יצא הרבי הצהיבו פניו הצוהלות קצת, ובתנועת-יד חזקה ומעודדת - הורה לכהן להצטרף לשירה. הרבי בעצמו נעמד על המירפסת, המדרגות, שעל-יד הכניסה הראשית, הסתובב לקהל ומחא כפיו הק' וסימן בידיו הק' להגברת השירה.

לאחרי שנכנס התחילו פניו הק' שוב להחוויר כסיד, כנראה מהתאמצות היתירה בעת שמחא כפיו הק' בחוץ. בינתיים, כאשר ישב הרבי בסוכה, הכניסו לחדר מיטה שהורידו מבית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע. [לא היתה זו מטת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, כי הרבי שליט"א לא הסכים לכך].

באמצע פתח הרבי את הדלת חדרו וביקש להודיע לקוהל: "מזאל זיך האלטן רואיג און מ'זאל גיין פראווען שמחת יום-טוב". כמו כן הודיע שהלילה לא ילך הביתה. [סיפרו, שהרבי אף רצה ללכת הביתה, אך הרבנית סברה שעליו להישאר].

הרב לייבל גרונר יצא אל הקהל ומסר להם את דברי הרבי. אח"כ מסרה המזכירות בשם הרבי: "שאלו שעשו כבר 'הקפות' - ילכו לביתם לסעוד סעודת יו"ט, ואלו שעדיין לא עשו 'הקפות' - יכנסו לבית-הכנסת לערוך 'הקפות' בשמחה". השירה האדירה אכן בקעה ועלתה, אבל בתוך כך הזדחלה האימה בלבבות.

וימאן הקהל להיפרד, ולו לשניה, מבית חיינו; אמנם, חזקת בקשת הרבי שליט"א על הציבור כולו, כמעט, והלכו הביתה לסעוד סעודת החג. אחרי שאכלו וטעמו דבר-מה, ללא כל תיאבון כמובן, מיהרו רבים לשוב אל בית המלך, לדעת את שלום הרבי ומה יעשה לו.

כאשר התקרב הקהל קרוב מידי אל בנין "770", הורו שומרי הסף להם לעמוד במרחק-מה, כדי לא לגרום לבהלה ורעש מיותרים. מחוגי השעון הראו כבר על השעה שתיים לפנות-בוקר, אך אין איש שישגיח בכך.

במשך כל הזמן זרמו ללא-הרף המוני רופאים ל-"770". הרבה מהם הגיעו במכוניות המשטרה כדי שיוכלו לעבור מיד בין הקהל הענק, ללא קשיים מיותרים.

בינתיים, זמן מה אחרי שנכנס לחדרו, בשעה 1 אחרי חצות הלילה (לערך) - גילה הרבי - בפעם הראשונה - כי היו לו כאבים בלב. הרבי הסכים שיבואו אליו עוד רופאים-מומחים לבדיקות. הוא אמר שמוכן לדבר איתם בתנאי שלא ימסרו את ממצאיהם לא לקרוביו, לקרוביהם או לידידים - לאף

"אני עולה על המטוס הראשון לניו-יורק", והניח את השפורפרת.

בינתיים, יצא מישהו מבפנים והודיע לקהל להתחיל לומר תהילים. בשעה 6 בבוקר יצאה ברגל קבוצה של 16 אברכים ותמימים, ביניהם הרב יואל כהן, אל ציונו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, להתפלל ולומר שם תהילים. מאוחר יותר, בשעה 11 בבוקר, יצאה הקבוצה השנייה לדרכה, דרך של שש שעות הליכה; וכך במשך כל שעות יממות החג.

ובכל

מדינה ומדינה מקום אשר דבר הרבי מגיע נשמעו צעקות גדולות ומרות, וכולם מיהרו לבקש ולהתחנן על נפשם ועל נפש האומה; וגם באה"ק נודע הדבר חישי-מהר, ומיד הלכו להתפלל ליד המקומות הקדושים, וכארבעים אלף איש עמדו ליד ה"כותל המערבי" להתפלל לרפואתו הקרובה של הרבי שליט"א.

כעבור שעה התעורר הרבי, והרבנים נכנסו שוב אל הרבי, ואמרו לו שהוא צריך ללכת לבית-הרפואה. הרבי התנגד לכך בצורה חד-משמעית, ואמר להם: "את דעתי כבר אמרתי אתמול, ואל אשנה אותה!" ושוב אמר לנוכחים: "צריך לשקול את אי-הנעימות שתהיה לי בבית-הרפואה מול המעלות שבה. שטוב יותר עבורי להשאר כאן".

אשה אחת, משרתת בבית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, שהכינה את המיטה עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א - אמרה לרבי, שרצונה לשאול אותו משהו; וענה לה הרבי בחיוב - היא שאלה: "אויב אימצער וואס איס וואלט געשען דאס וואס אייך, און ער וואלט געפרעגט צי גיין אין שפיטאל וואס וואלט איר געזאגט?" שאל אצלה הרבי: "וואלט ער מיר געפאלגט?" וענתה: "כן", "ממילא", המשיך הרבי, "דארף מען מיר איצטער אויך פאלגן".

בשעה עשר בבוקר התכנס "מנין" של זקנים ליד חדרו של הרבי לתפילת שחרית. אבל בפועל התחילו להתפלל בשעה שתיים-עשרה וחצי, כאשר התעורר הרבי משנתו. עד קריאת-התורה התפללו ב"גן-עדן התחתון" (חדר ההמתנה ל"יחידות"), ואז, לקריאת-התורה, נכנסו ל"גן-עדן העליון", חדרו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וקראו בתורה. "עמוד" הקריאה, שלזה שימש בפעם הסטנדר של הרבי, עמד ליד המיטה.

כל התפילה התפלל הרבי שליט"א בשכיבה, וכך גם בקריאת התורה, אבל כשקראוהו לעלות לתורה ל'מפטיר' - אזו הרבי כוח בנפשו, התיישב על מיטתו, נשק את ספר-התורה ובירך את הברכות. אחרי ה"קריאה" קרא הרבי את ההפטרה בקול ברור ורגיל, עד שאפילו אלו שעמדו בחוץ יכלו לשמוע את הקריאה.

את תפילת המוסף התפללו, כמו בשחרית, ב"גן-עדן התחתון". כאשר שרו הנוכחים "הוא אלוקינו" ו"אתה בחרתנו" בחזרת הש"ץ - עידד הרבי את השירה בתנועות קלות ~~אל~~ מיטתו.

קהל האלפים שהתפלל בינתיים בבית-הכנסת הגדול עמד כמעט כולו ברחבת "770" ושוחח על המצב. כך גם הציבור שעמד בפנים. להרבה נודע מפי הרופאים שהרבי עבר התקף לב, אך באמצע

שארין בו בית רופאים?", שאל-ענה הרבי לאחד הרופאים; וביקש לתת לו הלילה לנוח ולמחרת יהיה בסדר (כרגיל).

רופא אחר שאל לרבי, מה היה עונה לחסיד במצב זהה - שהיה שואל לו האם ללכת לבית-חולים. והרבי ענה לו, שאיננו מחוייב לענות על 'לו יצויר'... מיד נכנסו קבוצת רבנים אל הרבי שליט"א, ואמרו שילך לבית-הרפואה. הרבי אמר להם: "היות ואני יהודי דתי ('א פרומער איד'), וצריכים לשמוע בקול הרבנים; ממילא אל תגידו לי את הפסק כדי לא לאלצני ללכת, כי אין צורך ללכת לבית-הרופאים".

במשך הלילה, עד לפנות בוקר, לא ישן הרבי כלל, מפחד שמה יקחו אותו באמצע השינה בשקט לבית-הרפואה.

כאשר ראו הרופאים שאיש לא יזיז את הרבי מהחלטתו, הסתודדו מספר דקות. לבסוף נענה אחד מהם ואמר לרבי: "אם אין הרבי מסכים לאישפוז - אנו עוזבים מיד ומסירים מעלינו כל אחריות. אנו רופאים מומחים ועתידי-נסיון ואנו אומרים כי יש כאן סכנת נפשות. אם הרבי אינו מסכים להיכנס למרכז רפואי, איננו יכולים להיות אחראים לחיי הרבי" - - -

באמצע הלילה לבשו ארבעת הרופאים את מעיליהם ועזבו את החדר. הרבי, שעות מעטות אחרי התקפת לב קשה, נותר ללא כל השגחה רפואית.

יידה כראותם את המצב החמור שנוצר, וימהרו המזכירים, יחד עם מספר חסידים, להביא ציוד ממרכז רפואי יהודי שבברוקלין. אחד מהרופאים במרכז עזר בבחירת הציוד והמיכשור. כעבור שעה קלה נהפך חדרו של הרבי לחדר טיפול-נמרץ משוכלל וגדוש ציוד. אותו רופא חיבר את הרבי למישכור המעקב. בשעה חמש וחצי לפנות בוקר הבחין, לתדהמתו, שהרבי עבר [תוך כדי שינה] התקף קשה, שני.

המזכירים התשושים יצאו מדעתם. לרגעים חששו כי ליבותיהם שלהם יבגדו בהם. ברור היה להם כי הרבי זקוק לטיפול רפואי מקצועי ומעולה. אך מה בידם לעשות? באישון לילה ישבו איך-אונים, על כסאותיהם, צמודים לחדרם של הרבי ויגעו את מוחם בשאלה מה יהיה צעדס הבא. נתנו לרבי זריקה חזקה נוספת, וישן שינה עמוקה, כשעה. הנוכחים, הרופאים והרבנים, התלבטו כעת קשות אם לקחת את הרבי לבית הרפואה או לא - אלו לחיוב ואלו לשלילה, וקשתה על כולם ההכרעה. ואז, בשעה שש לפנות בוקר, כמו היכה רעם במוחו של הרב יהודה קרינסקי; "ד"ר וייס!", קפץ מכסאו, "ד"ר וייס משיקגו, הוא יעזור!"

ד"ר וייס היה רופא לב ממקורבי חב"ד, ואף ביקר בחצר הרבי. הוא היה אמנם צעיר - אך שמו הלך לפניו כרופא מוכשר ומבטיח. בלא לאבד שנייה התקשר ר' יודל קרינסקי אל ד"ר וייס. הרופא, שנחרד מעט מצילצול הטלפון שהעיר אותו משנתו בשעת בוקר מוקדמת זו של יום-טוב, קפץ ואמר:

ראש חודש כסלו

מאז שד"ר וייס נכנס לחדר, אמר שהמצב משתפר והולך ומשתפר. בכלל, תמיד כשעשו בדיקות היו מראים את המימצאים לרבי שליט"א, והוא היה אומר מה עליהם לעשות. "כל מה שהרבי אומר - כן הוא בדיק", התבטאו הרופאים.

הרבי ביקש מהרופאים שאם ישתנה, ח"ו, המצב - שלא יפרסמוהו. הרופאים שאלוהו: "האם היו לרבי. כאבים כבר כמה שבועות?" הרבי: "כן". שוב שאלוהו: "אם-כן מדוע לא שוחח הרבי על כך עד עכשיו?" והשיב הרבי: "בכל פעם שהיה לי כאב - הייתי עושה "מאסאז" והכאב עבר". ושוב אמר להם, שידע כל הזמן שהיה לו התקף לב, אבל לא רצה לגלות את זה.

הרופאים כולם התפלאו על כך שלפי כל הסימנים עבר הרבי את ההתקף הקשה בעת ה"הקפות", ולמרות זאת צעד הרבי ועלה מבית-הכנסת לחדרו למעלה - במדריות! רופא לא כל-כך דתי (לע"ע), אפילו, התבטא שאלו כוחות על אנושיים. "אי אפשר להאמין שאחר התקף-לב כזה יוכל אדם לעלות במדריות וללכת לאכול בסוכה", אמר.

אחד הרופאים אמר: "ראיתי פעם בספר, שמלך אף-פעם לא נופל לפני בני עמו, מכיון שאין זה לכבודו. וכמו כן, הרבי", אמר, "לא נפל על בימתו בבית-הכנסת בשעת ההתקפה; כי הרבי דומה למלך!".

אחרי התפילה הודיעו, שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר (להרב יהודה ליב גרונר) - "מען זאל ניט פארגעסן גיין משמח-זיין אידן בבתי הכנסת וכו' און מזאל גיין מיט א שטורעם, וכן תפילת ערבית ו"ה"הקפות" (בערב) יהיו בשמחה, און אזוי און מארגן, און דער עיקר - מיט א שטורעם" כמו-כן אמר, ש"אלו שרוצים לגרום להטבת בריאותי - שילכו לשמח!".

רופא אחד מעיר קליוולנד, 'בעל תשובה', כאשר נכנס לרבי שליט"א - וראה כל כך הרבה רופאים על אתר - אמר, שחושב שחילל את יום-טוב בזה שהגיע באמצע החג, כי ספק גדול הוא אם יקבלו את חוות-דעתו. וענה לו הרבי: "זהו כמו בעדות לקידוש - החודש - שאומרים לעדים שיבואו ומחללים שבת ויום-טוב על כך, למרות שיש ספק גדול באם יקבלו עדותם; כיון שאם לא יבואו - לא ידעו אף-פעם על מולד החודש. וכך גם כאן", אמר הרבי, "בכדי לרפאות יהודי מחללים יום-טוב גם על הספק".

לפנות ערב נכנס הרב ש.א. קורנובסקי (יחד עם הרב י.ל. גרונר) אל כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובעיניו זולגות דמעות איחל לרבי שליט"א "רפואה שלימה". הרבי הגיב על כך: "סאיז דאך א סתירה צו 'ושמחת בחגיך'; מ'וויל דאך אז מיר זאל צוקומען אין בריאות - איז דאס דווקא דורך מרבה זיין בשמחה. בכיות", אמר, "איז נגד רצוני".

ביום ההוא נתן הרבי שליט"א להרב קזרנובסקי שני בקבוקי 'משקה' (שהכניסו לפני החג), ואמר לו: "זהו בכדי לחלק לכאור"א בעת ההתוועדות שלפני ה"הקפות" - שבוודאי יארגנו - ובוודאי לא יהסרו בה דברי-

תפילת שחרית ירד מישהו מהחדר הרבי לבית-הכנסת ומסר שהרופאים קבעו שהמצב הולך ומשתפר והרבי יהיה, בע"ה, בריא.

[הרב נחמן סודק הכריז שכולנו מקבלים על עצמנו להשתפר, ומבקשים מהקב"ה שישלח בקרוב רפואה שלימה לכ"ק אדמו"ר שליט"א שיהיה בריא, ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות.

ה' ישראל שמטוב היה לגמרי שיכור, וצעק שברצונו למסור את שנותיו לרבי שיהיה בריא ואילו הוא ימות. הוא הלך לרבי שליט"א לעשות אתו "הסכם", אך לא זכה לכך...]

לאחר התפילה בחדרו הק' התחיל הרבי לשיר "ושמחת", והורה שכל אחד (מהנוכחים) יעבור על ידו לומר "גוט יום-טוב". לכולם אמר: "גוט יום-טוב" ולכהנים הוסיף והביע: "ישר-כח". כאשר עבר הרב שמריהו גוראריה (מתל-אביב) אמר לו שידבר עם הגבאים אודות "מכירת המצוות" בשבת בראשית. עובדה זו העלתה כמובן את מצב-הרוח אצל כולם, שהיה נתון עד לשעה זו בשפל חסר-תקדים.

כעבור כמה שעות, במהלך התפילה, הגיע ד"ר וייס בטיסה משיקגו ונכנס לכ"ק אדמו"ר שליט"א. הוא אף הביא אתו כמה מכשירים מבית-החולים שלו, שעל ידם יוכלו הבדיקות שיבוצעו כאן למסור את התוצאות שם.

לפני כן, כשאך הגיע ל"770", פרץ הרופא בכי מר, באומרו: "תמיד אנחנו יודעים שהרבי מחולל ניסים ונפלאות לחולים וכו', ואני בעצמי יודע זאת כי טיפלתי באנשים שהרבי שלכם אלי להתרפאות; וכעת עלי לבוא ולרפאות את הרבי בכבודו ובעצמו..."

"ברצוני שתטפל בי כמו פצינט רגיל". ד"ר וייס גרם לרבי מצב - רוח מרומם, היות וכבר היה אצל הרבי ב"יחידות" לפני נישואיו.

הרופא וייס בדק את הרבי. "קשה לטפל כך בחולה. קשה - אבל אפשרי", הוא אמר, "אינני רופא גדול, אבל אני יודע מה זה 'רבי'; ולכן אוכל אני לרפאות את הרבי". והמשיך: "אני ישאר כאן כל זמן שיידרש ואטפל ברבי, עד אשר יבריא. והרבי בוודאי יבריא". הרופא אף הביא איתו את הטלית והתפילין שלו, כדי שיוכל להישאר כאן.

ד"ר וייס אמר: "כל הרופאים אינם מבינים מה זה 'רבי' אך אני יודע שאם הרבי אומר משהו - סימן הוא שכן הוא, וכך יהיה! ורואים זאת במוחש", המשיך, "בעובדה שהרבי לא הסכים בשום-אופן ללכת לבית-חולים; וצדק בכך". והתחיל למנות את כל העדיפויות שיש בכך: "שם לא מטפלים כל-כך בחולה (כי הוא איננו 'מיוחס'); כעת נמצא הרופא כל הזמן צמוד לידו; הרבי רוצה להביע את דעתו, ושם בבית-החולים, איננו יכול לעשות זאת; עצם היות החולה בבית-החולים מוריד את מצב-רוחם של החולה, המשפחה והחסידים; ועוד זאת - עצם שהותו בביתו, גורם רפואה לחולה, מכיון שהוא מרגיש את עצמו בטוב ובנוח - 'כמעט בבית', ובפרט במצב הנוכחי שהרבי רוצה מאוד להישאר ב"770" ולראות את החסידים. ועל כן", אמר, "יש להתחשב ולעשות כדעת החולה, כדי שירגיש את עצמו בנוח, וזהו העיקר ברפואה".

הוא סיפר, שהרבי אף מסר על ידו תוכן מ'שיחה' שיהיה עליו לחזור עליה בעת ההתוועדות, והורה לו להתדבר בענין ('דורכרעדן') עם הרב יואל כהן, ויוסיף בו 'מראה מקומות' וכו'.

ביום שמחת תורה בבוקר התפללו "מנין" אנשים ב'גן עדן התחתון'. הרבי שליט"א סגר את דלת חדרו, ואמר, שהוא נמצא למטה (עם "מנין" הקהל)...

לפני ה"הקפות" אמרו את פסוקי "אתה הראת" כרגיל; הפסוק הראשון והאחרון אמר הרבי שליט"א בעצמו, והשאר - ה"מנין" שעמד בחוץ. אחרי התפילה נערכו ה"הקפות" בחדרו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א. בשני ספרי-תורה הקיפו את הסטנדר, ואילו הרבי בעצמו ישב על מטתו והחזיק ספר-תורה נוסף בידיו הק'; וכאשר עשו את ה"הקפות" (בפועל) הקיף את ספר-התורה בידיו הק' מסביב לסידורו שהיה מונח לפניו על השולחן.

אחרי-הצהריים בשעה חמש לערך, שאל הרבי שליט"א להרב י.ל. גרונר: מה נעשה למטה (בביהכ"ס)? וענה: הקהל בשמחה גדולה. "זאג דעב עולם", הגיב הרבי, "אז אויף וויטער זאל זיין מיט נאכמער שטורעם!"

קודם השקיעה ישבו כולם להתוועדות. הרב י.ל. גרונר מסר את תוכן השיחה שהורה לו הרבי לחזור בהתוועדות זו;

"כאשר ישנו באיזהו ענין - חסרון, יכול הדבר להתבטא בשני אופנים: (א) שכל הדבר (הענין) חסר; (ב) שחסר בהענין כלומר, לא שהדבר חסר; אלא שישנו חסרון בהענין) ואז זה מכריח תוספת והתגברות. דוגמא לדבר - משאיבת הדם: כשמוציאים דם מהאדם פועלת הזריקה שיהיה מקום חלל; ועל ידי שהאוויר יוצא - מתמלא החלל זה בדם. כלומר, שהחלל ממשיך לתוכו תוספת. ורואים מיזה שדבר שהיה חסר - אין זה חסרון, ואדרבה.

"והרבי סיפר", המשיך, "שפעם אמר לו משהו ב'חזיונות' שהוא ריק מעניני תורה ומצוות, וממילא אין כל טעם לדבר איתו על כך. והרבי ענה לו: אדרבה, מכיון שהוא כלי דיק - הוא שואב יותר כוחות מנשמתו, וביכולתו לקבל על-עצמו את התורה והמצוות.

"וכמו-כן הוא בענין הצמצום - שלצורך התהוות העולמות הרי הצמצום הכריח את ענין הקו; והרבי הוסיף: כיון שישנו ענין של "יפקד מושבך" (כלומר, שהרבי לא יהיה נוכח בהתוועדות) - לא צריך להיגרם על ידי זה גרעון; אלא אדרבה". לאחר שחזר על התוכן, ביאר הרב יואל כהן את הענין הארוכה, כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

זקני החסידים התוועדו וניגנו, במשך זמן רב הרב מרדכי מענטליק (ז"ל) אמר, שכאשר שמים-לב לשיחת י"ג תשרי (השנה), רואים שהרבי "האט שוין אלעס דעמאלט בוואראענט" וצפה הכל מראש.

ויבוא הרב יהודה לייב גרונר, בשעה אחת-עשרה בלילה, ויביא את כוסו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ומעט היין שבתוכו, וכן הבקבוק

התורה, ההתעוררות והשמחה. ואחר-כך יערכו גם את ה"הקפות" ושתהיינה בשמחה, ושלא תגרע משמחת החל'. כמו-כן אמר, שישתו מה'משקה' עוד במשך היום, בכדי שלא יהיה כמכין כו'.

אחר-כך נכנס הרש"ג (ז"ל) לכ"ק אדמו"ר שליט"א, והרבי אמר לו, שעושה אותו לשליח בנוגע לפסוקי "אתה הראת", ושימכרו את הפסוקים - לטובת ישיבת תומכי תמימים - כרגיל, ובלי שינויים; ואת השתתפותו - אמר - יתן בדולרים יחידים, וכל מי שיקנה פסוק יקבל דולר (של כ"ק אדמו"ר שליט"א). לפנות ערב התבטא הרבי שליט"א שבעת ההליכה לה"הקפות" יציירו "אז דער וואס זיצט אויפן בענקל - פעלט ניט!".

בשעה חשע בערב, לפני ה"הקפות", התיישב הקהל הגדול להתוועדות עם זקני החסידים. כסאו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א היה מונח במקומו, כרגיל... חילקו לכאר"א מה'משקה' שהרבי שלח במיוחד עבור ההתוועדות.

בליל שמחת תורה שאל הרבי שליט"א את הרב י.ל. גרונר: "האם הלכו לשמח בבתי כנסיות?" וענה: "כן". שוב שאלו הרבי: "וואס טוט זיך אונטן (בביהכ"ס)?" וענה: "מתוועדים משעה תשע". הרבי המשיך לחהתעניין: "מיט א שטורעם? תמסור להם" אמר, "שאמרתי שיהיה מיט א גרויסן שטורעם!"

אחר ההתוועדות הלכו כולם לערוך את ה"הקפות" בבית הכנסת הגדול. ה"הקפות" נערו בשמחה גדולה ועצומה מאוד, עד שגם ל"מעלה" נשמעו השירים והריקודים. בעת הריקודים ניגנו, במשך שעה ארוכה, את הניגון "זאל שוין זיין די גאולה", אך הפעם החליפו את מילותיו ב"דער רבי איז געזונט". אחד הרופאים התבטא אחר-כך שאילו ידע הקהל כמה נחת-רוח גורם ניגון זה לרבי שליט"א - היו מנגנים אותו כל הזמן ללא הרף!

מספרים, שבאותה שעה - כאשר שמע הרבי שליט"א ששרים "דער רבי איז געזונט" - ירד הרבי שליט"א ממתו ועמד על רגליו הק' [בכדי שהריל"ג יוכל למסור לקהל - כך אמר - שהוא "מרגיש טוב באופי גלוי"], ואף התבטא באוזני הרופא, כשהיוך רחב נסוך על פניו הק': "דאס איז חסידים!"... וכאשר שאלוהו אם השירים והניגונים למטה מפריעים ומבלבלים אותו - ענה: "סאיז א געשמאקע מוזיק!"...

בינתיים, בשעה אחת-שתיים אחר חצות הלילה, נכנס "מנין" ל-"גן-עדן התחתון" והתפללו תפילות ערבית, כאשר הרבי יושב על מיטתו. גם את ה"הקפות" ערך הרבי תוך כדי ישיבה על המיטה, וספר-התורה בידו הק'.

אחר התפילה וה"הקפות" אצל הרבי, יצא הרב י.ל. גרונר מהחדר, וסיפר שהרבי אמר לו שיתוועדו גם למחרת כרגיל, ושכולם יטלו ידיים לסעודה; וכי את ה'משקה' שהכניסו אליו לפני יום-טוב יחלקו בעת ההתוועדות. שוב אמר הרבי: "ברצוני שהשמחה שהיתה ביום שמיני-עצרת - תהיה ביום שמחת תורה בכפליים!" [אומרים, שהרבי התבטא: "וויפיל מען האט זיך געפיל היינט; אפילו א מיליאן מאל בעסער ווי נעכטן - איז דעם צוויטן טאג (מארגן) קען מען נאך אלץ פילן בעסער!"]

המצב החולה באופו כללי... מובן שהרופא לא הסתפק בכך; וכך גם בעניינינו.

בבוקרו של יום חמישי, ל"ד בתשרי, אסרו-חג - פורסם מטעם המזכירות הודעה, בשם הרבי, שמבקשים להמשיך לכתוב מכתבים כרגיל מקודם, וב"ה המצב משתפר. בהקשר למכתבים אמר הרבי: "זהו כמו בסיגריות - מי שרגיל בכך אינו יכול להסיח דעתו מהן; ואם בכל זאת מכריחים אותו להסיח דעתו - הרי זה פועל על מצב בריאותו, כמו שמצינו בחכמת הפסיכולוגיה. כך גם אצלנו, הסביר הרבי, "היות ורגיל אני כל הזמן לקבל ולענות על מכתבים, ופתאום מוכרחים להפסיק - הרי זה היפך טובת בריאותי".

ואם כל זה הפתיע כבר כל-כך את כולם; החסידים והרופאים כאחד - הודיע הרבי להר"ל גרונר שהיום - באסרו חג - בערב תתקיים "יחידות" לאורחים שהגיעו לחג. בתחילה לא הסכימו הרופאים לזה, אך לאחר שערכו בדיקה כללית, וראו איך שהמצב הולך ומשתפר במהירות כזאת, וראו את רצונו העז של הרבי להתראות עם החסידים שבאו ממרחקים - הסכימו לכך.

ואכן בערב התקיימה "יחידות" לכל האורחים שעמדו לנסוע עד יום ראשון. הרבי היה ישוב בכסא ומחובר לצינורות אינפוזיה ולמכשירים רפואיים, וכך עברו האורחים על פניו. כל אחד מסר לרבי את "פתקו"; הרבי לא קראו באותה הזדמנות, אלא נתן לכל אחד דולר לצדקה, ואמר: "נסיעה טובה, שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות ובגשמיות, ויעקב הלך לדרכו בכל העניינים". רבים לא עצרו בעד התרגשותם ופרצו בדמעות.

בערב שבת-קודש "שבת בראשית" יצאה לאור השיחה שהשמיע הרבי במוצאי שמחת-תורה - מוגהת על ידי הרבי.

במשך היום קיבל ה"פארטיזן", ר' זושא ווילמובסקי, מענה מהרבי על מכתבו: "עש"ק בראשית - בטח מכינים התוועדות ביום זה כמתאים ל"השלמה ותוספת אור כי טוב" - כלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר, ופשוט שכוונתי לכ"מ שנמצאים בני שם ותהיינה הצלחה רבה". במוצאי שבת, שוב השמיע הרבי שיחה ו'מאמר' דרך המיקרופון.

גם יום ראשון, כ"ז בתשרי, התקיימה "יחידות", עבור האורחים שנשארו, כל אחד עבר ליד הרבי, נתן את פתקו והרבי הכניסו לתוך קופסא מיוחדת שעמדה לידו. אחר-כך הביא הרבי לאורח העובר דולר לצדקה, ואיחל: "שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות".

קבוצה של זקני החסידים נכנסו לרבי שליט"א וביקשו ממנו שלא יכביד עליו את העבודה, כמו קבלת אנשים ל"יחידות" וכו'. והרבי ענה להם: "ברענגן משיח איז נאך שווערער!"...

הרבי שאל את הרופא אם יוכל בערב ראש-חודש (חשון) לנסוע ל"אוהל", כמנהגו, ולהיות שם לפחות חצי שעה. "דו ביסט א חסיד?" פנה הרבי ושאל את הרופא וייס. "א חסיד דארף פאלגן!"...

בערב ראש-חודש חשון שאל הרופא את כ"ק אדמו"ר שליט"א, איך הוא מרגיש היום. "כיזיקלי" (בגשמיות), ענה לו הרבי, "מרגיש טוב, אבל

שהרבי עשה ממנו 'הבדלה', ואמר, שהרבי שלח את היין ל'כוס של ברכה'. כמו-כן אמר, שהרבי ציווה לו להכריז "הכרזה", אך הרבי הוסיף - "דאס זאלסטן זיי זאגן נאך זייער מעריב, פאר הבדלה".

לאחרי שהתפללו תפילת ערבית, אמר שה'הכרזה' היא, שכ"ק אדמו"ר שליט"א יאמר שיחה בחדרו הק', וכולם ישמעו אותה, ע"י ה"מייק" (מיקרופון) למטה בבית-הכנסת!

הנוכחים לא האמינו למשמע אוזניהם. הן רק ארבעים ושמונה שעות חלפו מאז הרבי קיבל התקף לב קשה, הייתכן כי כבר מסוגל להגיד "שיחה"?

בחצות הלילה פתח הרבי שליט"א את דבריו: "אזוי וואס מיצד הסיבה רעדט מען נאך הבדלה"... ודיבר בהתרגשות קלה על ההתאחדות המיוחדת שנפעלת ע"י "שידור" והקשר עם שמחת - "התאחדות אמיתית פון כל אחד מבני ישראל, ניט קוקענדיק אויף זייער התחלקות אין אנדערע ענינים, כמבואר בארוכה אין תניא פרק לב..."

בסיום השיחה, כאשר אמר את הברכות, נקטע דיבורו מידי פעם בפעם... וגם אחרי השיחה בכה זמן-מה. כאשר שאלוהו הרופאים, אחרי השיחה - על מר דיבר בעת שבכה - ענה, שבירך את החסידים ודיבר על משיח.

התוכלנה מילים לתאר את סערת הרגשות של החסידים, את השמחה! את התרוממות הרוח! ומאיך גיסא, האם יוכלו משהו מן הרופאים להסביר את הנס נרפואי שקרה? הרופאים התירו לו לדבר חמש דקות בלבד, והרבי דיבר קרוב לעשרים וחמש דקות!

אחרי השיחה הודה הרבי לרופא על שלא עצרו באמצע, ונתן לו לדבר הרבה יותר מכפי המתוכנן, ואמר, שאחרי שאמר את מה שרצה, הוטב לו בהרב. ואכן גם הרופאים העידו שהכל עבר בטוב, ולא היתה לאמירת השיחה כל השפעה על הלב. ושאלו הרופא, אם הספיק לדבר בשעה קלה כל מה שרצה; וענה: "אם זה תלוי במה שאני רוצה - הרי אין כל שיעור לזמן הדיבור"...

ייבקש הרבי שליט"א שיביאו אליו את כל הדואר שהגיע אליו בימים אלו. בשני ימי החג הצטברו מאות רבות של מכתבים. הרבי חלש, אחרי התקפת לב קשה, אך יהודים תרי מחכים בקוצר רוח לתשובותיו; ולכן אין הוא מתייחס למצב לבו ולבריאותו ועוד באותו לילה התחיל לענות עליהם.

אחד הרופאים תמה מאוד על כך ואמר: "אולי כדאי שהרבי ינוח קודם-כל במשך שבועיים לפחות, ורק אחר-כך יתחיל לענות על מכתבים?" הרבי ענה בפליאה: "האם יהודי שכתב לי עכשיו פחות זקוק לעזרה מזה שיכתוב בעוד כמה ימים?" והרבי המשיך להסביר, שגם בפועל, באם יחכה עד לאחרי שבועיים יצטברו עוד הרבה יותר מכתבים ותהיה עבודה קשה יותר.

כאשר הציע הרופא, שאחד המזכירים יקרא את כל המכתבים וימסור לרבי דו"ח כללי מהמתרחש - אמר הרבי: "זהו בדוגמת רופא שיבוא אליו חולה והוא ישלח אותו לאדם אחר, והשני ידווח לו על

נאמרו מידי שבוע, ויצאו לאור, סמוך לאמירתם, מוגהים על-ידי כ"ק אדמו"ר שליט"א. כעבור חמישה שבועות - בהם עבד, במלוא המרץ - חזר הרבי למסלול עבודתו הרגיל.

בחדש

התשיעי הוא חודש כסליו, ביום אחד בו, יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מחדרו, ובפעם הראשונה - מאז אותו הלילה - נסע לביתו. ציבור גדול של חסידים ותמימים התכנסו בפתח "770", ובשעה שבע וחצי בלילה, ליל ראש-חודש, הופיע הרבי במלוא הדרו בפתח בית חיינו...

מה נהדר היה מראה כהן גדול יוצא בצאתו מן הקודש, ובאופן ספונטני פצחו כולם כאחד בשירה אדירה שבקעה ועלתה אל-על, כאשר הרבי מעודד אותה בידיו הק'... וכך נסע הביתה. וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ועיקר.

חיש-מהר התפשטה הידיעה בכל קצוי תבל, ליבות החסידים מלאו שמחה וגיל וכולם איחלו "לחיים" איש לרעהו אפופים שבח והודאה לא-ל ההודאות, "אשרינו מה טוב חלקינו"...

קשה לתאר את המצב הרוח של הקהל באותה שעה. עד שהרבנית התבטאה, שעד אז לא העריכה בעצמה - עד כמה עזה היא אהבת החסידים לרבי...

כך הלך מצב בריאותו והשתפר מיום ליום, והרבי חזר לאיתנו, לשמחת לב כל קהל עדת החסידים.

בחג הגאולה י"ט כסלו כבר התוועד הרבי שעות ארוכות עם החסידים, מאוחר יותר סיפר הד"ר וייס על "תגליתו" הפילאית שגילה במהלך התוועדות זו עם הרבי. "בגלל המצב והתנאים", סיפר, "היה על הרבי להיות מחובר באופן מתמיד למכשירי הלב ("קאג"), שעמדו בחדר הרבי בעת ההתוועדות, לפתע, הבחנתי שבמכשיר הסתמן סימן של הפסקה בפעילות הלב: הלב לא פועל! אין צורך לתאר כמה נבהלתי, ומיד רצתי בבהלה לביהכ"ס למטה, והנה אני רואה ושומע את הרבי מדבר! לא הבנתי מה קורה כאן. כאשר גמר הרבי לדבר הבחנתי שהכל התחיל לפעול כרגיל! אח"כ התברר לי שבאותו שעה שהלב הפסיק לתפקד אמר הרבי מאמר - דברי אלוקים חיים!... ויהי לפלא!

ובחנוכה היו מספר שיחות-קודש, כשאחריהן חילק הרבי "צדקה" לכל הנוכחים. ביום שני של חנוכה, כאשר חילק "דולרים", והיה מי שרצה לעצור את התור בגלל הטירחה - הקפיד הרבי מאוד על כך, ואף רימז למזכירים שילכו הפעם לעבודתם...

באומרו: "היינט איז אן הגבלות!"... באחד מימי החנוכה כאשר ניגנו "הנרות הלל" והגיעו לקטע "על נסיך", עודד את השירה בידיו הק', ואח"כ רימז שכל הקהל יצאו בריקוד נלהב. אחרי-זה, בדרכו חזרה לחדרו - התחיל הרבי לפתע לשיר בעצמו "על נסיך"... תוך שהוא מעודד את השירה בתנועות ידיו הק' לעבר הקהל.

בראש-חודש טבת התקיימה מסיבה מיוחדת לילדים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א השמיע לפניהם שיחה. למחרת, ב"זאת חנוכה", נכנס הרב יעקב-יהודה העכט (ז"ל) - שניהל את המסיבה לילדים - אל כ"ק אדמו"ר שליט"א, והרבי הודה לו על המסיבה, ואמר, שזהה גרם לו נחת-רוח גדול.

'מענטלי' (ברוחניות) אינו מרגיש כל-כך טוב. היה זה, כנראה, מכיון שבפועל לא נסע באותו יום ל"אוהל" כרגיל.

שוב אמר לו הרופא, שישמור את הבריאות שלו, שהרי ב-25% מן המקרים התקף לב חוזר ח"ו. הרבי לא הגיב על הערה האמורה, והתייחס למצבו באופטימיות המיוחדת לו. "האם שמע הרבי מה שאמרת?" שאל הרופא. "כן" ענה הרבי, "אם אינני שומר על בריאותי - יש אפשרויות של 75% שלא יחזור!"...

כל תקופת הבראתו של הרבי, היה ד"ר וייס צמוד אליו. יומם ולילה לא מש מחדרו. טלפונים בהולים הגיעו משותפיו, שיחזור מיד לשיקגו, כי המרפאה מתמוטטת. אך ד"ר וייס ביטל את כל הניתוחים, את כל הפגישות, ואת כל ההרצאות שלו. "לא אזוז מכאן עד שהרבי יבריא" אמר.

גם אישתו ביקשה מבעלה הרופא לחזור הביתה. אך הוא לא הסכים. כאשר סיפר את זה לרבי, אמר לו: "תשמע אליה כי היא עקרת הבית, וכמו ששמעתי לאשתי, עקרת הבית שלי, בנוגע לנסיעה ל"אוהל", שאני רציתי לנסוע ואמרה לי לא לנסוע, והסכמתי לה".

ביום השני של ראש-חודש, בשעות הצהריים, פורסם בשם הרבי, שרוצה שיסירו את כל המחסומים מפתח הבית; ושיפתחו את ה"זאל" הקטן למעלה, כדי שהתלמידים יוכלו ללמוד שם כרגיל. כאשר שאל הרופא: "אולי מפריע הרעש למנוחה?" ענה הרבי: "קול תורה אינו מפריע!"...

רבבות יהודים לא הירפו ליתפלל, כל אותה העת, להחלמתו המהירה שלח הרבי שליט"א. החסידים היו נוסעים מידי בוקר לציונו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע לומר תהילים. ומכל העולם כולו זרמו אל הרבי מכתבי ברכות ואיחולים לרפואה קרובה. הרבי כתב למברכי:

"ב"ה. תחילת מ"ח, תשל"ח. שלום וברכה!

ת"ח בעד ברכתו ואיחוליו לרפואה ולבריאות בחסדי ה' רופא כל בשר ומפליא לעשות. ובזכות תפילת הרבים שעמדה לי הוטב מצב בריאותי ותהלה לא-ל המאזרני להמשיך בעבודתי. וכבר מילתי אמורה שכל המברך מתברך מהשם בברכתו שתוספתו מרובה על העיקר - בגו"ר.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א המזכיר

אגב, במהלך התקופה הזאת, בה נבצר מהרבי שליט"א לנסוע לה'אוהל, נהג לענות על בקשות ברכה וכו' - לא בנוסח הרגיל "אזכיר על הציון", אלא - "אזכירו בעת רצון".

במשך כמה שבועות נשאר הרבי בחדרו ב-"770" והמשיך בעבודתו. שיחות ומאמרים, דרל מקולים,

הם ביום השמיני והאחרון של החג. בסיום ההתוועדות הכין הרבי את עצמו לברכת-המזון, וקודם לכן טבל עוד-הפעם חתיכת חלה במלח. בנוסח הזימון התחיל תיכף בתיבת "נברך" ולא הקדים "ברשות" כרגיל. וגם הניגון שחתם בו את הברכות, אמר הפעם בשינוי קצת.

בעת חלוקת "כוס של ברכה" - ממקומו שיושב בעת ההתוועדות - כאשר עבר הרב יהודה העכט ואמר, שמילא את הבקשה - ענה לו הרבי שליט"א: "זאל זיין כפליים לתושיה". אחרי החלוקה, אמר: "אזוי ווי ס'איז שוין 'משתשקע החמה' פון 'זאת חנוכה' - זאל מען ערשט מוסיף זיין אין 'נר מצוה ותורה אור', ובאופן דמהדרין מן המהדרין, ובהצלחה רבה ומופלגה - ביז ביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו קוממיות לארצנו, און אויך נאך דערויף".

טרם שיצא מבית-הכנסת התחיל הרבי לנגן "כי בשמחה תצאו", ולאחרי תפילת ערבית, כשיצא התחיל לשיר בעצמו "על נסיד"...

למחרתו, ביום שלישי, ג' בטבת, קרא הרבי לחדרו את הרב י.י. העכט, והתעניין אצלו איך הצליח לשמור על הסוד. וסיים, שרוצה לשלם לו, בכדי שלא יהיה "עבד לזה לאיש מלוה", ונתן לו עשרים דולר. כמה ימים אחר זה נכנס הרב העכט שוב פעם אל כ"ק אדמו"ר שליט"א, והרבי ביקש לדעת את סך-הכל של כל ההוצאות עבור ההתוועדות. בהתחלה לא רצה לקחת את הכסף, ואמר שלוקח רק מתוך קבלת-עול. ואמר לו הרבי: "מ'דארף וועלן (נעמען)!", ואיחל לו "א פרייליכן שבת".

על כן היהודים היושבים בכל מדינות המלך עושים את יום הבהיר ראש-חודש כסלו ליום משתה ושמחה, להודות ולהלל לה' על כל הניסים והנפלאות שעשעה עם כל היהודים, הקרובים והרחוקים. והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה, וזכרו לא יסוף מזרעו.

וכל מעשה תוקפו וגבורתו אשר חלל ומחולל הרבי בכל שבע ועשרים ומאה מדינה, הלוא הם ידועים ומפורסמים ושמעם הולך בכל המדינות. כי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א גדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו, דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו.

עכשיו מבינים...

...מה היה פשר ה"טוב לשמים וטוב לבריות", שהרבי הירבה כל-כך לדבר אודותיו...

...למה התכוון ב"המתפלל בעד חבירו נענה תחילה" שהזכיר בשיחתו לפני סוכות...

...מדוע, להפתעת כולם, הקדים להורות בערב ר"ה לשיר את כל ניגוני חודש תשרי...

...דברי הרבי ב"ג תשרי שלמרות מצב הבריאות צריכים להיות בשמחה, וכל הגבלות הרופאים יתבטלו...

...שבכלל אי אפשר להבין!

יוסף הרבי ויאמר עוד אל הרב העכט בחיך לאמר: "איך זין א בעל מרץ און א בעל סוד, און איך האב דיר געפונען. איך וויל מאכן א פארבריינגן (נאך מנחה), און פאר-דערויף וואשען זיך, און דערנאך טיילן כוס של ברכה, און אויסטיילן (פאר די שלוחים) "בקבוקים" ("מסקה)".

הרבי אבל המשיך: "איך וויל גיט אז מ'זאל דאס מפרסם זיין, בכדי עס זאל גיט שטערן קיינער פון ארבעט, ווי די גמרא זאגט בנוגע די קריאות פון ימי החול (שקצרו בזה)".

ושאל הנ"ל: אם יכול לספר למרכז? וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "לא", ושאל שוב: אם יכול לספר למשרד השידורים (בכדי שידעו על כך מבעוד מועד)? וענה: "לא", "ובכלל לא נוגע הפירסום, שהרי יכולים לקנות ה"טייעפ" מיד אחר ההתוועדות". "ולתלמידי הישיבה כאן?", "לספר לתמידי הישיבה (כאן) - אמר הרבי - "הרי זה כזה פירסום, כמו עד לאוסטרליה!..."

שוב שאל הרב העכט, אם יכול לספר על כך לבנו הנמצא במוריסטאון? וענה הרבי: שיעשה בדיוק כמו שעושה עם שאר מוסדותיו, כלומר, שיאמר להם (אם רוצה) שיהיו כאן. אחר-כך אמר לו הרבי שביכולתו לספר על כך לאחיו שיחיו.

"כ"ק מ"ח אדמו"ר", המשיך הרבי: "האט אמאל געזאגט אז עס זיינען פאראן דריי סוגים אין א "בעל סוד": (א) ער דערציילט גלייך (לאחרי פיתוי קל), (ב) מען דערקענט אז ער האט א סוד אבער ער דערציילט גיט, (ג) אז מען דערקענט גארניט אז ער האט א סוד". וסיים: "בוודאי תבחר לך הדרך הנכונה בזה". כמו-כן ביקש הרבי ממנו שיכניס את הדברים שיקנה לבית-הכנסת באופן כזה שאף-אחד לא יכיר בכך. הרבי שליט"א אף רצה לתת לו מעות עבור ההוצאות, אך הרב י.י. העכט ענה, שיש לו.

בשעה שלוש ורבע, לפני תפילת המנחה, התפרסם שאחר התפילה תתקיים התוועדות עם נטילת-ידיים לסעודה. אחר תפילת מנחה נכנס הרבי לביהכ"ס ויאמר, שבהתאם למה שדובר בהתוועדות הקודמת (במוצש"ק), רצונו שכולם יטלו ידיהם לסעודה, ולכל אלו שכן יעשו תבוא עליהם ברכה - "כוס של ברכה", וימשיכו את ה"ברכה" הזאת גם לאלו ש(מאיזו סיבה) לא יטלו ידיהם לסעודה.

הרבי נטל את ידי הק' לסעודה. כשראה את שתי החלות הגדולות - "לחם משנה" - שהכינו, חייך... נלמחרת אמר לו, כי בפעם הבאה לא יביא שתי חלות כדי שלא יחשבו שגם בחול צריך "לחם משנה". אחר שאכל פרוסת "המוציא" מהחלות, אמר: "די וואס האבן זיך געוואשען און די וואס רעכענען זיך גיין וואשען - זאלן נעמען פון די חלה". כאשר כולם עלו בבת-אחת לחטוף מהחלות, אמר: "לאו דווקא בבת אחת". ונתן לנוכחים את החלה השלימה ומחצית מהחלה השנייה. וכשהתחילו לחטוף אמר: "שיקחו רק חתיכה".

ההתוועדות ארכה כשעה ועשרים דקות לערך. הרבי השמיע 'מאמר', ר"ה "נר חנוכה מצוותה משתשקע כו". באחת השיחות ביאר את הקשר המיוחד שבין "זאת חנוכה" לשמיני עצרת, ששניהם